C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1a-526/2024 Judecătoria Soroca sediul Florești

Judecător: Elena Marandici

D E C I Z I E

în numele Legii

25 februarie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

În componența :

Președintele ședinței de judecată,

Judecătorul Ion Talpa

Judecătorii Oxana Mironov, Ecaterina Arseni

Grefier Valeria Dioneac

Cu participarea :

Procurorului Valentina Gavdiuc

Avocatului Mariana Kușnir

Inculpatului Valerian Eromenco

Parții vătămată Andrian Eromenco

a judecat în ședință de judecată publică, în ordine de apel apelul inculpatului Valerian Eromenco și apelul avocatului Kușnir Mariana în interesele inculpatului Valerian Eromenco, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, în cauza penală privind condamnarea lui:

Eromenco Valerian *****, neangajat în câmpul muncii, studii medii incomplete, concubinaj, nesupus serviciului militar, cetăţean al Republicii Moldova, cu antecedente penale nestinse, anterior condamnat prin:

- sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14.12.2023 în baza art.264^1 alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, conform art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat pe o perioadă de 1 an (f/d.89-92),

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 201^1 alin. (1) lit. a) Cod penal-

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 24.01.2024-07.06.2024.

În instanța de apel: 21.10.2024-25.02.2025.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelurilor, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, Valerian Eromenco a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201^1 alin. (1) lit.a) Cod penal, și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni.

Conform art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i-a fost adăugat lui Eromenco Valerian prin cumul total, la pedeapsa stabilită prin noua sentință pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14.12.2023, stabilindu-i pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a aplicat lui Eromenco Valerian măsura preventivă până la intrarea sentinței în vigoare - arestarea preventivă, din momentul reținerii.

Termenul pedepsei aplicate inculpatului Eromenco Valerian urmează a fi calculat din data reținerii acestuia, cu includerea în acesta a duratei reținerii și celei de aflare sub arest preventiv cu continuarea căutării de către organele de poliție și reținerea acestuia.

S-a încasat de la Eromenco Valerian în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond *în fapt* a constatat că, Valerian Eromenco la 08 decembrie 2023, aproximativ la ora 02:00, aflându-se în locuința sa, situată în sat. Hîrtop, raionul Florești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având un comportament impulsiv şi violent, acționând intenţionat în urma unui conflict spontan apărut, i-a aplicat tatălui său, Eromenco Andrian Vasile, mai multe lovituri cu pumnul și cu un obiect dur confecționat din lemn în regiunea capului, cauzându-i astfel leziuni corporale sub formă de: plagă contuză în regiunea parietală pe dreapta a capului, plagă contuză în regiunea stângă a feței și excoriație la buza inferioară pe stânga, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202321D0395 din 14.12.2023, se califică ca vătămare corporală ușoară.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Valerian Eromenco întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201[1] alin. (1) lit. a) Cod penal– *violenţa în familie, adică acţiunea intenţionată comisă de un membru al familiei în privinţa altui membru al familiei, manifestată prin acţiuni violente, soldate cu vătămare uşoară a integrităţii corporale sau a sănătăţii.*

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond inculpatul Valerian Eromenco a declarat apel, prin care a solicitat că nu este de acord cu soluția primei instanței susținând în esență rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi decizii prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Ulterior, potrivit lucrariilor cauzei de către avocata Kușnir Mariana în interesele inculpatul Valerian Eromenco a depus cerere de apel suplimentar prin care a solicitat repunerea în termen a apelului declarat inculpatul Valerian Eromenco, admiterea apelului suplimentar, casarea sentinței primei instanței, rejudecarea cauzei în ordine prevăzută de prima instanță cu aplicarea ultimului a unei pedepse mai blânde sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea cerințelor, apărarea a susținut mai întâi de toate repunerea în termen a apelului declarat inculpatul Valerian Eromenco dat fiind că, cel din urmă nu a cunoscut despre petrecerea ședințelor de judecată, iar la materialele cauzei lipsește informația privind citarea legală a inculpatului, astfel examinarea cauzei a avut loc în lipsa sa.

Menționează avocatul, că în timpul reținerii inculpatului Valerian Eromenco, acestuia nu i-a fost adusă la cunoștință sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, nu a beneficiat de asistență juridică garantată de stat sau în baza de contract la momentul reținerii, fapt pentru care nu i-au fost aduse la cunoștință dreptul său de a contesta în termen de 15 zile din momentul reținerii sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, prin urmare consideră oportun repunerea în termen de atac a sentinței contestate, or Valerian Eromenco a

făcut cunoștință cu sentința în cauză prin intermediul dosarului său personal la 03 octombrie 2024.

Pe de altă parte, consideră apelantul că pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră, or la stabilirea ei nu s-a luat în considerație că Valerian Eromenco la data comiterii faptei avea 20 ani, astfel chestiunea dată fiind una esențială speței, în condițiile în care instanța de fond nu și-a motivat în mod rezonabil aplicabilitatea tocmai a pedepsei închisorii și nu a celei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, dat fiind că la urmărirea penală cel din urmă a recunoscut vina în cele comise iar partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat.

Argumentele părților:

În ședința instanței de apel inculpatul Valerian Eromenco a susținut cererile de apel depuse ca fiind fondate.

În ședința instanței de apel avocatul Kușnir Mariana acționând în interesele inculpatului Valerian Eromenco, a pledat pentru admiterea apelului din motivele invocate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cauza penală de învinuire a inculpatului Valerian Eromenco să fie remisă la o nouă rejudecare în fond.

În ședința instanței de apel acuzatorul de stat în persoana procuroarei Gavdiuc Valentina în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului ca fiind depus peste termen, însă în cazul în care instanța se va expune asupra fondului speței consideră oportun de a fi respins ca fiind nefondat.

În ședința instanței de apel partea vătămată Andrian Eromenco a susținut poziția avocatului ca fiind întemeiată.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a respinge apelul declarat de inculpatul Valerian Eromenco și cel depus de avocata Kușnir Mariana în interesele inculpatului Valerian Eromenco declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, ca fiind depuse peste termen, reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art.414 Cod procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 402.

Instanța de apel reține că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată

că **întârzierea a fost determinată de motive întemeiate**, iar apelul a fost declarat **în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

Potrivit art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, **dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

Succesiv, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că apelul/recursul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel/recurs constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul/recursul **a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.**

Ab initio, Colegiul penal evidențiază că cauza penală de învinuire a lui Valerian Eromenco în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 201^1 alin. (1) lit. a) Cod penal a fost examinată în procedură generală, în lipsa inculpatului, care a fost anunțat în căutare prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Florești din 09 aprilie 2024 (f.d.94), fiind astfel pornit dosarul de căutare nr. 2024380095 (f.d.96).

Aici Colegiul penal remarcă că, prima instanță ținând cont de prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, corect a dispus examinarea cauzei penale în procedură generală, în absența inculpatului. Ori, Curtea Europeană a decis în mod constant în jurisprudența sa că posibilitatea pe care trebuie s-o aibă „acuzatul" de a lua parte la ședința de judecată decurge din obiectul și scopul ansamblului dispozițiilor art. 6 din Convenție, deoarece lit. c), d) și e) ale par. 3 ale aceluiași text recunosc „oricărui acuzat" dreptul „de a se apăra el însuși", „de a interoga sau de a face să fie interogați martorii", „de a fi asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba utilizată în ședința de judecată", toate acestea fiind de neconceput fără prezenta sa. Deaceea, legislatorul este obligat să ia măsuri de „descurajare" a absențelor nejustificate. O situație specială din punctul de vedere al respectării principiului contradictorialității este aceea a absenței acuzatului de la proces sau, altfel spus, posibilitatea judecării în lipsă a unui acuzat care se sustrage de la judecată, prin raportare la exigențele art. 6 din Convenție. Spre exemplu, pe cazul Mihaes v. Franţa (25.05.1998) cu privire la inadmisibilitatea unui recurs în casație pentru motive legate de sustragerea voluntară a reclamantei de la judecată într-o cauză penală, fosta Comisie a considerat că aceasta nu constituie nici o limitare disproporționată a dreptului la un tribunal și nici a dreptului la un proces echitabil, deoarece, în speță, reclamanta a refuzat să fie prezentă, în persoană, în fața instanțelor de fond, ceea ce semnifică renunțarea la însuși dreptul de a participa la ședințele de judecată ale jurisdicțiilor care au pronunțat hotărârea. În aceste condiții Comisia a considerat că reclamanta, prin propria sa voință și în mod neechivoc, a renunțat la dreptul de a fi ascultată de tribunal și la dreptul de a se apăra în proces.

Rezumând cele menționate se constată că, pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond s-au întreprins toate măsurile de asigurare a prezenței inculpatului Valerian Eromenco în ședința de judecată, însă acestea nu s-au soldat cu rezultate pozitive și în temeiul alin. (6) art. 321 Cod de procedură penală, constatând că inculpatul se eschivează de la instanța de judecată, prima instanță întemeiat a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal a reținut că, sentința de condamnare în privința inculpatului Valerian Eromenco în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201[1] alin. (1) lit. a) Cod penal a fost pronunțată integral la 07 iunie 2024.

La 07 iunie 2024 în adresa inculpatului Valerian Eromenco a fost expediată copia sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024 pentru informare (f.d.107).

La 25 iunie 2024 în adresa IP Florești a fost expediată Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024 în vederea organizării reținerii lui Valerian Eromenco și punerii în executare (f.d.111-112).

La 17 iulie 2024, în temeiul sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024 Valerian Eromenco a fost reținut, iar despre faptul reținerii fiind astfel informat Bîrcă Dumitru, tot odată reținutul a confirmat prin semnătură proprie despre faptul recepționării procesului-verbal și a scrisorii cu drepturile sale, ne invocând astfel careva obiecții (f.d.119).

Subsecvent Colegiul penal menționează că, la 26 iulie 2024 în adresa instanței de judecată a parvenit răspunsul șefului interimar al IP Florești, Radu Colesnic prin care instanța a fost informată că la data de 17 iulie 2024 a fost reținut Valerian Eromenco, iar la moment se deține în IDP a IP Soroca (118).

Legalitatea sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024 a fost contestată cu apel de către inculpatul Valerian Eromenco, abia la data 30 septembrie 2024 (f.d.124), adică peste termen.

Deci, Colegiul reține că Valerian Eromenco nu a solicitat repunerea în termen a recursului în conformitate cu prevederile art.403 Cod de procedură penală, iar teza expusă în cadrul examinării speței precum că, *nu a avut pix și foaie* pentru a depunere cererea de apel în termeni proximi urmează a fi respinsă ca fiind una pur declarativă.

Subsecvent Colegiul penal menționează că, recursul avocatei Kușnir Mariana în interesele inculpatului Valerian Eromenco a fost declarat inclusiv în afara termenului stipulat la art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, după cum s-a constatat supra, procedura de executare a pedepsei stabilite lui Valerian Eromenco prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, a fost începută la data de ***17 iulie 2024***, iar la data de ***30 septembrie 2024*** aceasta deja executa pedeapsa penală sub formă de închisoare, prin urmare cererea de apel a fost depusă după mai bine de 2 luni de la începerea procedurii de executare a pedepsei.

În situația creată, Colegiul consideră că scopul depunerii recursului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării unei cauze pe care există o sentință definitivă de condamnare.

Or, deși avocatul Kușnir Mariana în interesele inculpatului Valerian Eromenco a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, totuși Colegiul penal constată că lipsesc careva circumstanțe de ordin obiectiv ce ar confirma omiterea întemeiată a termenului de atac de către Valerian Eromenco, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.).

Drept consecință, motivele invocate de către avocata Kușnir Mariana în sensul repunerii în termenul de depunere a cererii de apel precum că, *inculpatul Valerian Eromenco nu a cunoscut despre ședințele de judecată numite în cadrul primei instanței, în timpul reținerii nu a beneficiat de asistență juridică garantată de stat sau în baza de contract în vederea explicării dreptului său de a contesta sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024*, sunt pur declarative și lipsite de suport juridic și probatoriu, or, după cum s-a constatat supra, inculpatul în cadrul examinării cauze în primei instanței nu a binevoit să-și asume conduita licită de a se prezenta și așă expune punctul de vederea pe marginea acestei cauze penale, astfel pentru buna soluționare a cauzei prin prisma principiului celerității just a ajuns la concluzia anunțării sale în căutare.

De rând cu acesta, Colegiul penal va respinge ca fiind nefondat argumentul apelantei asupra faptului că în timpul reținerii inculpatul nu a beneficiat de asistență juridică garantată de stat sau în baza de contract fapt prin ce a fost lipsit de dreptul de a cunoaște termenul legal de contestare, or în timpul reținerii inculpatul nu a înaintat nici o obiecție asupra nerespectării dreptului la apărarea, astfel circumstanțele invocate exclud aplicabilitatea aplicării art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală.

În aceiași ordine de idei, art. 230 alin. (1) şi (2) Cod de procedură penală prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen.

Respectiv, potrivit legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Subsidiar Colegiul reiterează că, prin admiterea unui apel tardiv şi poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

În cele din urmă se notează că, aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor şi a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părţi nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în faţa unei instanţe *(a se vedea în acest sens, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).*

Așadar, raportând materialele cauzei la textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a apelului a fost omis din circumstanțe care sunt imputabile inculpatului, și nicidecum instanței de judecată.

Prin urmare se conchide că, apelul inculpatului Valerian Eromenco și cel depus de avocata Kușnir Mariana, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024, nu se încadrează în termenul legal, fiind depuse peste termen, iar repunerea acestora în termen în prezenta speță ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârii judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO *(hotărârea Ghirea versus Republica Moldova)* urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 CEDO.

În același timp Colegiul penal notează că, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau ca inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal *(a se vedea în acest sens pct. 14[1] din Hotărârea Plenul Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărâri Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel").*

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge apelurile ca fiind depus peste termen, cu menținerea fără modificări a sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024.

În conformitate cu art.415 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de pr. penală,

D E C I D E:

Apelul inculpatului Valerian Eromenco și apelul avocatului Kușnir Mariana în interesele inculpatului Valerian Eromenco declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 07 iunie 2024 se respinge ca fiind depuse peste termen, cu menținerea respectivei sentințe fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public şi decizia integrală înmânată/expediată părților la 25.02.2025.

Președintele de ședință, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni